

**Udskrift
af
Arbejdsrettens dom af 7. april 2021**

I sag nr.: 2020-1113

Fagbevægelsens Hovedorganisation

for

HK Privat

(advokat Jeppe Wahl-Brink)

mod

Tandlægeforeningen

og samme for

Tandlægeselskabet Hvidovre Tandklinik ApS,

Tandlægehuset i Herfølge ApS,

Tandlæge C,

Tandlæge Marie Mikkelsen ApS,

Tandlægeholdingselskabet Matteo Ekbatani ApS,

Espergærde Tandlægerne I/S,

Tandlæge G,

Tandlægeklinikken Boel ApS,

Tandlægeklinikken i Oksbøl ApS

og

Tandlægeselskabet Dit Tandlægehus Solrød ApS

(advokat Morten Ulrich for alle)

Dommere: Højesteretsdommer Anne Louise Bormann (næstformand), højesteretsdommer Kristian Korfits Nielsen (næstformand og retsformand) og højesteretsdommer Oliver Talevski (formand).

Indledning

Den 2. april 2020, den 19.-20. april 2020 og den 18. maj 2020 fremsatte ejere af de indklagede tandlægevirksomheder en række udsagn i opslag og kommentarer på Facebook.

Sagen angår, om virksomhederne, som alle er medlem af Tandlægeforeningen, ved opslagene og kommentarerne har gjort sig skyldig i organisationsfjendtlig adfærd i form af opfordring til at få klinikassistenter til at melde sig ud af HK Privat, opfordring til ikke at genansætte klinikassistenter, der måtte deltage i en lovlig varslet strejke, samt i form af illoyal ageren over for HK Privat. Sagen angår endvidere, om Tandlægeforeningen har pådraget sig organisationsansvar navnlig ved ikke at retlede virksomhederne.

Parternes påstande

Klager, Fagbevægelsens Hovedorganisation for HK Privat, har nedlagt følgende påstande:

1. Tandlægeforeningen skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til HK Privat.
2. Tandlægeselskabet Hvidovre Tandklinik ApS skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til HK Privat.
3. Tandlægehuset i Herfølge ApS skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til HK Privat.
4. Tandlæge C skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til HK Privat.
5. Tandlæge Marie Mikkelsen ApS skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til HK Privat.
6. Tandlægeholdingselskabet Matteo Ekbatani ApS skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til HK Privat.
7. Espergærde Tandlægerne I/S skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til HK Privat.
8. Tandlæge G skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til HK Privat.

9. Tandlægeklinikken Boel ApS skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til HK Privat.

10. Tandlægeklinikken i Oksbøl ApS skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til HK Privat.

11. Tandlægeselskabet Dit Tandlægehus Solrød ApS skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til HK Privat.

De indklagede har nedlagt påstand om frifindelse.

Sagsfremstilling

Forløbet op til kommentarerne den 2. april 2020

Den 5. marts 2020 indgik Tandlægeforeningen og HK Privat forlig om en ny overenskomst for klinikassistenter. Forliget blev sendt til afstemning hos bl.a. Tandlægeforeningens medlemmer.

På et pressemøde den 11. marts 2020 meddelte regeringen, at store dele af samfundet blev lukket ned på grund af corona-situationen. Nedlukningen betød, at tandlæger med virkning fra den 18. marts 2020 alene måtte behandle patienter med kritiske behandlingsbehov.

Tandlægeforeningen meddelte den 25. marts 2020 HK Privat, at overenskomstforliget var stemt ned af foreningens medlemmer. Dagen efter udtalte næstformand i HK Privat, Anja C. Jensen, i en artikel bragt i nyhedsbrevet A4 bl.a.:

”Jeg mener ærligt talt, at man spytter på den samfundskontrakt, som alle parter klynger sig til lige nu, når man går ud og forkaster den aftale, som vi i fællesskab er nået frem til.”

HK Privat udsendte den 31. marts 2020 en pressemeddelelse med overskriften "Hvor er tandlægenes samfundssind?". I pressemeddelelsen udtalte formanden for HK Privat Sjælland, Lasse Thorn, bl.a.:

”Overenskomsten indebar en lønstigning på 6 % over 3 år. Det kalder tandlægerne for store stigninger, som de ikke vil gå med til under en krise. Tværtimod har flere tandlæ-

ger tvunget armen om på ryggen af deres klinikassistenter og indgået 'frivillige' aftaler om lønnedgang på 20 %. Vel at mærke en varig lønnedgang og ikke kun en midlertidig i de uger, hvor tandlægerne kun har åbent for akutte behandlinger ...

...

I øjeblikket taler vi om samfundssind, ansvarlighed og fællesskab i Danmark. Jeg håber, tandlægerne har en dårlig smag i munden.”

Den 1. april 2020 sendte HK Privat 1. konfliktvarsel til Tandlægeforeningen med meddelelse om, at tidspunktet og omfanget af konflikten ville fremgå af 2. konfliktvarsel, som ville blive fremsendt, når situationen var mere normaliseret.

Kommentarerne fremsat den 2. april 2020

Den 2. april 2020 oprettede K et opslag i en facebookgruppe for tandlæger og tandlægestuderende. En række tandlæger, herunder de indklagede i klagers påstand 2-7, kommenterede på opslaget. Dette skete for en stor dels vedkommende under anvendelse af emojis, navnlig smileys.

Af Ks opslag fremgår:

”De er vilde i HK. Bliver spændende at se TF's respons”

A, der ejer Tandlægeselskabet Hvidovre Tandklinik ApS, kommenterede opslaget således:

”Kan man ikke bede sine medarbejdere, der er medlemmer af HK, om at melde sig ud? Den kontingent-besparelse er jo også en slags lønforhøjelse”

As kommentar blev kommenteret af L:

”Det kunne nok tolkes som Berufsverbot. Ikke tilrådeligt”

A svarede hertil:

”Man behøver ikke gøre det på skrift.
Andre fagforeninger er nok mindst lige så gode. Det Faglige Hus er sikkert også billigere..”.

L svarede:

”Du har ret! og JEG har ikke hørt noget”.

I en kommentar til As oprindelige kommentar skrev M således:

”selv om de ikke er i HK gælder overenskomsten stadig, har nemlig forhørt mig om det, da ingen af mine ansatte er i hk.”.

Hertil svarede A:

”jamen hvilke konsekvenser kan det have for dem, når de ikke er medlemmer?”

B, der ejer Tandlægehuset i Herfølge ApS, kommenterede også Ks opslag. Af kommentaren fremgår:

”Tror det skal ses som et budskab til medlemmerne at de gør noget til trods for at de er komplet handlingslammede....
Men som sagt tidligere....HK bestemmer selv hvor mange ledige klinikassistenter de vil optælle efter Corona hvis de samtidig gennemtvinger strejke og overenskomst....”

C kommenterede Ks opslag således:

”Jeg har to KA ud af fem der er medlem og de har idag meddelt at de melder sig ud. De vil ikke finde sig i HK og deres manglende samfundssind. Det er HK der er problemet. Ikke vores KAer”.

Hertil kommenterede D:

”gider de ikke skrive det på KA siden”

E kommenterede Cs kommentar således:

”det må jo nærmest gi' en lønforhøjelse”

C besvarede Ds kommentar således:

”Vi mødtes på klinikken idag til kaffe og morgenbrød og udlevering af det traditionelle ”påskeæg” og den ene af mine kolleger ville gå direkte hjem og skrive det på siden samt ringe til HK”.

F, der er ejer af Espergærde Tandlægerne I/S, kommenterede Ks opslag således:

”Har også 2 klinikassistenter der er medlem. Er de fri for at strejke hvis de har meldt sig ud af hk.... det er 2 højt værdsat klinikassistenter som jeg sikkert godt kan overtale til at melde sig ud.”

Hertil kommenterede N:

”Ja, men hvis fagforeningerne tyr til sand rød arbejder-kamp, risikerer man blokade af ens klinik, hvis man har personale uden overenskomst. Det er den danske model og ses ofte brugt på byggepladser eller restauratøren fra Vejle”

Hertil svarede F:

”ok. Så er det nok bedre de fortsat er medlem men bare er skruebrækkere...”

F skrev endvidere:

”hvad hvis de er medlem af anden fagforening.”

Forløbet op til kommentarerne den 19. og 20 april 2020

Den 17. april 2020 meddelte regeringen, at bl.a. tandlæger med virkning fra den 20. april 2020 kunne genåbne.

HK Privat udsendte den 19. april 2020 en pressemeddelelse med overskriften "Mangel på værnemidler kan gøre tandklinikker til coronabombe". I pressemeddelelsen udtalte næstformand Anja C. Jensen bl.a.:

”Jeg er bestemt ikke tryk på patienterne eller vores klinikassistenters vegne. Vi hører historier om mundbind, der bliver brugt en hel dag, handsker der ikke bliver skiftet, og at der i den grad mangler engangskitler. Og det er endda på den lave kapacitet, som klinikkerne har kørt på indtil videre

...

Hverken vi eller samfundet kan leve med, at menige medarbejdere på klinikkerne presses eller trues med firing, hvis de gør indsigelser overfor mangel på personlige værnemidler eller sikkerhedsprocedurer, der tilsidesættes. Det handler jo om smittespredning og en tandlægestol kan være en bombe under danskernes sundhed og den kæmpeindsats, vi alle har gjort de sidste 5 uger!”

Tandlægeforeningen udsendte den 19. april 2020 en pressemeddelelse med overskriften "HK spreder ubegrundet frygt for corona på tandklinikker". I pressemeddelelsen udtalte formanden for klinikejerne i Tandlægeforeningen, Torben Schönwaldt, bl.a.:

”Jeg kan ikke undgå den tanke, at HK’s udokumenterede påstande hænger sammen med, at vi har en konflikt med HK om overenskomsten for klinikassistenter. Er det derfor, at HK kommer med så vilde påstande? Uanset hvad, så er det meget uklædeligt at gøre vores medarbejdere nervøse som et led i en faglig strid”

Kommentarerne fremsat den 19. og 20 april 2020

Den 19. april 2020 lagde tandlæge G, som ejer Tandklinikken i Virum, følgende opslag på klinikkens facebookside:

”Kære alle i vores kliniks Facebooknetværk. Pt.kører en løgnehistorie i medierne fra HK Privat og Dansk Tandplejerforening. De påstår at de er utrygge ved hygiejne og værnemidler på de tandklinikker, som de selv arbejder på.

Her lidt fakta:

1. Hygiejnen er i top på landets tandklinikker og det udtaler og anerkender Sundhedsstyrelsen også, hvorfor vi også har fået lov til at yde akutte behandlinger under covid-19 pandemien. Vi har helt styr på både hygiejne og værnemidler.
2. HK Privat og Dansk Tandplejerforening kører pt en faglig kamp om den forliste overenskomst og derfor har de valgt at lyve og sprede skrækpropaganda via pressen. Desværre har pressen ikke denne indsigt - endnu.
3. De danske tandklinikker åbner lige så stille fra i morgen mandag. Det er godt for den samlede sundhed i Danmark. Den samlede danske sundhed er dog ikke noget HK Privat eller Dansk Tandplejerforening interesserer sig for. Desværre. Men det gør landets tandlæger og den del af personalet, som kan tænke rationelt. Vel mødt på vores rene og servicemindede tandklinikker. Husk at du som patient ligeledes skal følge retningslinjerne fra Sundhedsstyrelse og ikke møde syg op på en tandklinik.”

I to kommentarer til et opslag bragt på Tandlægebladets Facebook skrev G den 20. april 2020:

”... tro mig når jeg siger, at ingen er mere opmærksom på hygiejnen og at minimere smitterisikoen end arbejdsgiveren (klinikejeren/tandlægen), da en syg tandlæge og eller klinikassistent eller patient ikke kan genere omsætning. Så, vi passer på både os selv, vores medarbejdere og vores patienter af to essentielle grunde:

Samfundssind, samvittighed og økonomi.

Og ang. nej til overenskomsten: vi sagde ikke nej til overenskomsten pga lønnen. Vi sagde nej til den måde HK manipulerer sine medlemmer og den attitude de har mod tandlæger og de usolidariske adfærd de opfordrer deres medlemmer til at have over for deres arbejdsgivere. HK har aldrig kommet med løsninger men har til gengæld skabt mange konflikter mellem deres eget medlemmer og deres hhv arbejdsgivere. Så, vi har ikke sagt nej til bedre forhold for vores medarbejdere men til deres manipulerende fagforening.

...

... nej HK manipulerer sine egne medlemmer med at udstille os som nogen, der udnytter deres medarbejdere og derfor skaber konflikter mellem arbejdsgivere og ansatte. Og ja, der var mange tandlæger, der stemte NEJ til overenskomsten allerede inden coronakrisen, men afstemningsfrist var sat til den dato den blev offentliggjort og da var vi jo i Coronakrisen. Så, nej vores stemmer hænger ikke sammen med Coronakrisen.”

Forløbet efter den 20. april 2020

Den 28. april 2020 anmodede Fagbevægelsens Hovedorganisation om fællesmøde med Tandlægeforeningen med krav om, at Tandlægeforeningen tog afstand fra ovennævnte udsagn og retledte medlemmerne. Fællesmødet blev afholdt den 11. maj 2020, hvor der ikke kunne opnås enighed.

Kommentarerne den 18. maj 2020

Den 18. maj 2020 oprettede I, der ejer Tandlægeklinikken i Oksbøl ApS, et opslag i facebookgruppen for tandlæger og tandlægestuderende med følgende indhold:

”Er der ikke en voksen eller to, der kan forklare mig hvorfor vi skal have en overenskomst med HK.

Hvis en leverandør, en bekendt, en kunde, en fremmed eller en [indsæt selv] havde gjort noget i stil med det HK gør/har gjort, så var de da i den grad røget ud på røv og albuer, og med to ord i versaler på vej ud.

Jeg kan læse i grupperne, at HK beskrives som "vores hjælpekræfter".

Er vi enige - eller uenige om, at klinikassistenter er til for os, og ikke omvendt. Ja, vi har da gensidigt gavn af hinanden, men da ikke 1:1.

Kunne nogen, der er noget ved musikken svare den store diplomat her på, hvorfor man ikke lærer HK at sige "Javel" og derefter lærer dem af klappe hælene sammen imens de siger det, når de har lært det første.

Eller i hvert fald har den attitude.

Jeg kan ikke begribe hvorfor, man taler om forhandlinger, præmisser, og "hvordan skal det her mon tolkes?", og at "tiden ikke lige er til en kamp".

Ok så - hvornår passer det bedre?"

Opslaget blev kommenteret af bl.a. H, ejer af Tandlægeklinikken Boel ApS, som anførte:

"At kæmpe en kamp mod HK på usaglige påstande og uordentlighed i det hele taget er som at kæmpe i en mudderkamp med en gris. Efter få øjeblikke opdager man, at grisen godt kan lide det. Vi skal bekæmpe HK hårdt, og ikke vores loyale medarbejdere, på deres skingerhed og usaglighed, og ikke hoppe rasende ned i mudderpølen. Det bliver man kun selv beskidt af."

Hertil svarede I:

"Måske skulle man bare forlade bondegården, og lade svin være svin."

O kommenterede Is opslag således:

"Jeg fristes til at sige som kriminalinspektøren af 1. grad til den stakkels kriminalassistent i Olsen banden filmene; unge mand, unge mand. Det her er ikke logik men politik. Vil de være glad og stige i graderne (se bare på mig) så stil ikke disse spørgsmål,,,, unge mand!"

Hertil svarede I:

"O vi skal bruge en NIR, så mange visirer, vi kan opdrive, 7 balloner, en særlov, en meters afstand og et par lupbriller.
Og så skal det bare times og tilrettelægges."

J, der ejer Tandlægeselskabet Dit Tandlægehus Solrød ApS, kommenterede Is opslag således:

"Havde det kun været mig personligt, havde de røget ud som samarbejdspartner, og jeg ville gå så langt som at klare mig selv eller få fat i et sugestativ, og ville aldrig arbejde med dem igen, men i flok har vi ingen ryggrad, så vi må trækkes med HK som vi finder os i særlov fordi vi siger nok er nok men mener noget andet."

P kommenterede Is opslag således:

”Jeg har fået indtryk af at TF ikke kan overleve, hvis vi opsiger overenskomsten med HK og DTPL. Hvorfor forstår jeg ikke. Men måske derfor går TF på line mellem vrede klinikejere og HK.

Du siger til hvis du finder en voksen eller to der kan komme med forklaringen.”

Hertil svarede I:

”ja.... hvis man er blevet SÅ afhængig af en samarbejdspartner - eller hvad vi skal kalde det - så bør man virkelig overveje om det er et sundt forhold.”

Forløbet efter den 18. maj 2020

I en artikel i Politiken den 5. juni 2020 fremkom repræsentanter for Tandlægeforeningen og for HK Privat med udtalelser om det forløb, der havde været i foråret 2020 i anledning af, at Tandlægeforeningens medlemmer havde nedstemt overenskomstresultatet. I artiklen citeres Torben Schönwaldt, som er formand for klinikejerne i Tandlægeforeningen, for, at HK's sagsanlæg mod foreningen er ”en storm i et glas vand”, og for bl.a. følgende:

”Jeg har læst den der facebook-korrespondance, og jeg mener ikke, at der er fugls føde på den sag. Men det er jo min holdning, og arbejdsretten kan have en anden holdning til det.”

I artiklen bliver næstformand i HK Privat, Anja C. Jensen, bl.a. spurgt, om de aktivt har forsøgt at få historier, som kan miskreditere klinikejerne, så bredt ud i pressen som muligt. Hertil svarer hun:

”Det er korrekt. Og det har vi gjort fuldstændig bevidst. For det var måden at få opgaven løst på. Det var sådan, vi kunne sikre, at der rent faktisk skete noget ude på klinikkerne i forhold til udfordringen med blandt andet værnemidler ...”

Ved et fællesmøde den 25. august 2020 opfordrede Fagbevægelsens Hovedorganisation på vegne af HK Privat Tandlægeforeningen til at tage afstand fra tandlægenes udtalelser fremsat den 18. maj 2020 og til at retlede de pågældende medlemmer. Dette afviste Tandlægeforeningen.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af A, B, C, D, E, F, G, H og I.

A har forklaret bl.a., at han i april 2020 drev tandklinikker i Hvidovre og Herlev. Han beskæftigede ni medarbejdere, herunder et antal klinikassistenter. Han har ikke drøftet fagforeningsforhold med klinikassistenterne og har således ikke sagt til klinikassistenterne, at det var en dårlig idé at være medlem af HK Privat.

Den 2. april 2020 svarede han på et opslag i en facebookgruppe for tandlæger og tandlægestuderende. Det er en lukket gruppe. Administratoren er meget omhyggelig med, at kun tandlæger og tandlægestuderende får adgang til gruppen. Tandlægeklinikkerne var på det tidspunkt lukket ned på grund af corona-situationen. Han mente, at HK ikke viste samfundssind, når de krævede, at alle klinikassistenter skulle have lønforhøjelse, selv om klinikkerne var hårdt ramt økonomisk. Kommentaren om, at man ikke behøvede at gøre det på skrift, var ment for sjov. Det viser de to smileys. Han har ikke talt med sine klinikassistenter om det, han skrev. Det var kommentarer bestemt til en lukket facebookgruppe og ikke til klinikassistenterne, og kommentarerne reflekterede det, som alle tandlæger gennemgik på daværende tidspunkt. Kommentarerne var udtryk for hans frustrationer over situationen. Svaret til L var udtryk for kolleger, der jokede med hinanden. Han kendte hverken hende eller de andre indklagede.

B har forklaret bl.a., at han driver en tandlægeklinik i Herfølge med seks medarbejdere, herunder tre klinikassistenter.

Han kommenterede på et opslag fra K om HK's ageren. Han var læsemakker med K gennem en stor del af studiet. Han betragtede det som en privat samtale mellem dem på en lukket facebookgruppe. Hans kommentar var ikke ment sådan, at klinikassistenter skulle straffes. Det var en driftsøkonomisk bemærkning. Tandlægeklinikkerne var som følge af corona-situationen uden indtægt. Medarbejderne var sendt hjem på lønkomensation, men de skulle betale 25 % af lønnen. Hans klinik tabte 80.000-100.000 kr. om måneden. På det tidspunkt var der ikke nogen udsigt til, hvornår nedlukningen stoppede, og der var udsendt strejkevarsel kort tid inden, han kommenterede på opslaget. Hans kommentarer var en nøgtern konstatering af, at kassen på et tidspunkt ville være tom. Når det skete, ville der heller ikke være job til klinikassistenterne. Han har ikke drøftet medlemskab af HK med sine klinikassistenter, og han har ikke opfordret dem til at melde sig ud. Han ønskede ikke at skade HK.

C har forklaret bl.a., at hun driver en tandlægeklinik i Store Merløse med bl.a. fire klinikassistenter. Hun har ikke talt med klinikassistenterne om, hvorvidt det var en god idé at være medlem af HK. Før coronaen var hun ikke bekendt med, hvor de var organiseret. To af klinikassistenterne fortalte hende, at de var medlem af HK. De var trætte af forbundets tone. Hun har ikke sagt til dem, at de skulle organisere sig et andet sted. Klinikassistenterne talte om, at de ville melde sig ud, men de gjorde det ikke. Hun har i sit indlæg blot refereret, hvad klinikassistenterne sagde til hende.

Hun og medarbejderne mødtes, som de har tradition for, på klinikken til morgenkaffe og uddeling af påskeæg. De talte bl.a. om, at dialogen på hjemmesiden for klinikassistenter var meget dårlig. Klinikassistenterne mente, at det var en god idé, hvis der på klinikassistentsiden blev nævnt eksempler på steder, hvor tingene fungerede. Tandlægerne blev udstillet, som om de ikke passede ordentligt på deres ansatte. En af de mest erfarne ansatte syntes, at tonen var så dårlig, at hun ville ringe til HK. Det gjorde hun så faktisk ikke. Der var en masse presseomtale af uenighederne, så selvfølgelig blev der talt om det. Hun følte sig dårligt behandlet af HK, som ringede til klinikassistenterne i arbejdstiden for at høre, om de havde ordentlige værnemidler, og om arbejdsgiverne opførte sig ordentligt. Klinikassistenterne blev opfordret til at melde det, hvis det ikke var tilfældet. Hun kendte dengang ikke D, som kommenterede på hendes opslag.

D har forklaret bl.a., at hun siden 2002 har drevet tandlægeklinik i Nibe med to klinikassistenter og en klinikassistentelev. Hun har ikke talt med sine klinikassistenter om, hvorvidt de skulle være medlem af HK.

Den 2. april 2020, hvor hun kommenterede på Cs opslag, var hun bekymret for, om klinikken ville gå konkurs. Situationen var kritisk for klinikken. Hun glædede sig over, at nogle klinikassistenter syntes, at tonen fra HK var blevet for hård. Hun tænkte, at det kunne være rart, hvis andre ligesom Cs klinikassistenter kunne forstå, at det var en hård tid for tandlægerne, ligesom det var for klinikassistenterne. Hendes kommentar havde ikke noget at gøre med, om klinikassistenterne skulle melde sig ud af HK. Hun tænkte ikke nærmere på, hvad der skulle viderefremmes. Det var en tanke om, om man kunne hjælpe hinanden. Det var skrevet i frustration over situationen. Hun skrev ikke selv på klinikassistenternes facebookside, fordi hun

ikke regnede med, at hun havde adgang til den. Klinikassistenterne fortalte hende, hvad der blev talt om på siden.

E har forklaret bl.a., at han siden 2009 har haft tandlægeklifik på Frederiksberg. I april 2020 havde han ca. 10 medarbejdere, heraf fem klinikassistenter. Han har ikke talt med dem om, hvorvidt det var en god idé at være medlem af HK. Han har ikke interesseret sig for deres fagforeningsforhold. Han vidste ikke, om de var medlem af HK eller andre fagforeninger.

Hans kommentar til C var udtryk for, at han syntes, at hun havde nogle loyale medarbejdere. Hun havde åbenbart nogle medarbejdere, som var trætte af den kampagne, der blev kørt mod tandlægerne. Det viste loyalitet, og at de var glade for deres arbejdsplads og arbejdsgiver. Hans kommentar gik ikke på, om de skulle melde sig ud af HK, men på at de ville udtrykke deres utilfredshed. Nogle medarbejdere havde vist ham, hvad der blev talt om på klinikassistenternes facebookside. De var trætte af, hvad der foregik i medierne. Han kendte ikke C.

F har forklaret bl.a., at han driver en tandlægeklifik i Espergærde med 10 medarbejdere. Han har ikke talt med sine klinikassistenter om medlemskab af HK, men han vidste, at klinikassistenterne var medlem af HK. Han har ikke drøftet udmeldelse af HK med dem.

Han stillede et spørgsmål i en lukket facebookgruppe. Han har ikke opfordret klinikassistenterne til at være skruebrækkere, hvis der kom en konflikt. Det var ikke hans tanke at gå videre til klinikassistenterne med det. Han stillede spørgsmålet om udmeldelse af HK, fordi der var en konflikt. Kommentaren om skruebrækkere var ment som en joke til en, der svarede, at det ikke var en god idé. Han svarede på en måde, han mente var sjov. Kommentarerne blev skrevet hurtigt. Det var ikke noget, han ville gå videre med, og det har han heller ikke gjort. Han tror ikke, at andre ville opfatte hans kommentarer sådan, at det var meningen, at de skulle blive inspireret af dem. Han havde ikke et ønske om at skade HK. Det var ment humoristisk.

G har forklaret bl.a., at hun har en tandlægeklifik i Virum. I april 2020 havde hun en klinikassistent. De har ikke talt om fagforeningsforhold, men hun er bekendt med, at klinikassistenten ikke har været med i en fagforening i fem år.

Hun skrev opslaget, der blev bragt på klinikkens facebookside den 19. april 2020. Det var dagen, før tandklinikkerne måtte genåbne. Det er den side, hendes patienter og kunder kommer ind på, hvis de vil i kontakt med klinikken via Facebook. Med udtrykket "løgnehistorier" henviste hun til den generalisering, der fandt sted i forhold til tandlægeklinikkerne. De blev, uden at HK havde nogen dokumentation, beskyldt for ikke at have styr på hygiejnen og blev betegnet som "coronabomber". Det var det, hun reagerede på. Hun skrev opslaget for at berolige patienterne. HK henvendte sig direkte til patienterne, når de offentligt anklagede tandlægerne for ikke at have styr på tingene.

Den 20. april 2020 svarede hun på en kommentar på en facebookside. Når HK ringede til klinikassistenter i arbejdstiden og spurgte til, hvordan det stod til i klinikken, og fremsatte forkerte påstande om, at tandlæger ikke havde styr på hygiejnen og værnemidler, og om hvor mange der havde stemt nej og hvorfor, så var der tale om manipulation. Hun vidste ikke, om alle tandlægeklinikker havde styr på tingene, men når HK viderebragte beskyldningerne offentligt, så ramte det alle tandlægeklinikker. Hun mente, at det skete for at lægge pres på Tandlægeforeningen og dens medlemmer i et forsøg på at få dem til at stemme ja til overenskomstresultatet. Det var en kampagne, der gik ud på at udstille, at der var problemer med hygiejnen, og at tandlægerne var griske. Der er sammenhæng mellem sundhed i munden og sundhed i hele kroppen. Når man opfordrer patienter til at holde sig væk fra tandlægen, så er det også en opfordring til ikke at tage sig af sit helbred.

HK har altid været manipulerende. Det er hendes opfattelse baseret på de erfaringer, hun har haft med HK. Hun beskriver i opslagene sine oplevelser med HK. Hvis HK ønskede at løse et problem, så skulle de være gået til Tandlægeforeningen i stedet for at gå til medierne. Når HK gjorde det, så var det for at skabe en konflikt.

H har forklaret bl.a., at han sammen med sin kone har drevet tandlægeklinik siden 1984. De har tre klinikassistenter. De har ikke drøftet organisationsforhold med klinikassistenterne eller opfordret dem til at melde sig ud af HK.

Han mente, at HK's tone over for tandlægerne var meget dårlig. Hans kommentar var ment som en joke til andre tandlæger. Kommentaren var henvendt til dem, der deltog i den lukkede facebookgruppe. Man kan godt sige, at HK er grisen i analogien. Det var ment som et billede.

Budskabet var, at man skulle bekæmpe HK's skingerhed og ikke de loyale medarbejdere. Man skulle ikke deltage i mudderkampen med HK. Med "vi" mente han medlemmerne af gruppen.

I har forklaret bl.a., at han siden 2007 har haft tandlægeklinik i Oksbøl. Der er ansat to klinikassistenter og en klinikassistentelev. De har ikke talt om organisationsforhold.

Han skrev opslaget og kommentarerne, fordi han mente, at HK var meget stridslystne. Den opfattelse fik han fra klinikassistenterne. Hans svar til O var en analogi til Olsen Banden, som O havde begyndt. Hun husker ikke, om han skrev det oprindelige indlæg foranlediget af strejkevarslet eller afstemningen. Han var frustreret over, hvorfor man samarbejdede med en organisation, der var så fjendtlig over for tandlægerne. Det søgte han svar på. Han skrev, som han gjorde, fordi han mente, at klinikassistenterne egentlig var til for dem, mere end tandlægerne var til for klinikassistenterne. Strengt taget kan en tandlægeklinik drives uden klinikassistenter. Han kunne godt tænke sig en organisation, der var mindre fjendtlig.

Hans kommentar til P om afhængighed var formentlig afledt af, at HK virkede meget frustreret over, at overenskomsten var blevet stemt ned. Hvis man var blevet så afhængig af en samarbejdspartner, så var det måske værd at overveje, om det var et sundt forhold. Det var et svar på hendes bemærkninger om, at hun havde indtryk af, at Tandlægeforeningen ikke kunne overleve, hvis man opsagde overenskomsten med HK.

Overenskomstgrundlaget

I hovedaftalen mellem Dansk Tandlægeforening og HK/Service er der i §§ 2, 3, 7 og 10 fastsat følgende bestemmelser, som klager har påberåbt sig:

”§ 2. Det er parternes ønske, at løn- og arbejdsvilkår fastlægges gennem afslutning af kollektiv overenskomst. Parterne forpligter sig til hverken direkte eller indirekte at lægge hindringer i vejen for, at tandlæger eller tandklinikassistenter organiserer sig.

§ 3. Når der er indgået en kollektiv overenskomst parterne imellem, kan der ikke, så længe den er gældende, etableres arbejdsstandsning (strejke, blokade, lock-out eller boykot), medmindre der er hjemmel herfor i den gældende kollektive overenskomst eller i "Norm for regler om behandling af faglig strid" af 17. august 1908. Sympatistrejke eller sympatilock-out kan i øvrigt etableres ved interessetvister inden for den liberale tandplejesektors område i overensstemmelse med aftaler og retspraksis.

§ 7. DTF/HK vil modvirke forsøg på at holde personer uden for arbejdstagerorganisationen under påberåbelse af selskabsretlige og andre aftaler eller indehavelse af anparter eller aktier, der ikke gør de pågældende til virkelige medejere af virksomheden.

§ 10. DTF og HK vil samarbejde som organisationer og virke for rolige og stabile arbejdsforhold på virksomhederne. Der må ikke lægges hindringer for, at der udføres så meget og så godt arbejde, som klinikkens tarv og tandklinikassistentens evner og uddannelse tillader.”

Parternes argumentation

Klager har anført navnlig, at de indklagede tandlægevirksomheder ved de omhandlede opslag og kommentarer har udvist organisationsfjendtlig adfærd. Det er uden betydning, at kommentarerne er fremsat af de enkelte tandlægevirksomheder og ikke af repræsentanter for Tandlægeforeningen. Virksomhederne er som medlemmer af Tandlægeforeningen forpligtet til ikke at udvise organisationsfjendtlig adfærd. Det er ligeledes uden betydning, at de fleste opslag og kommentarer blev delt på en lukket facebookside. Det er snarere en skærpende omstændighed, at medlemmer af en overenskomstbærende organisation hemmeligt har drøftelser om at foretage overenskomststridige handlinger.

Tandlægevirksomhederne nævnt i påstand 2 og påstand 4-7 har i kommentarer i en gruppe på Facebook opfordret til at forsøge at få klinikassistenter til at melde sig ud af HK Privat eller har billigt sådanne opfordringer. Dette udgør et brud på hovedaftalens §§ 2, 7 og 10. I kommentarerne spekuleres der bl.a. i, at det kunne være en fordel at få klinikassistenter til at melde sig ud af HK, så de ikke ville være med i en eventuel konflikt. Det omtales at belønne dem med lønforhøjelse. Der er en tydelig modstand mod klinikassistenters medlemskab af HK og bl.a. forsøg på at få klinikassistenter til at melde sig ind i eksempelvis Det Faglig Hus. Når man af andre deltagere i facebookgruppen får at vide, at det ikke var en god idé at opfordre til udmeldelse af HK, taler man om at skjule beviset. Det må have formodningen for sig, at tandlægevirksomhederne har ageret, som de har skrevet. Opslagene fremstår under alle omstændigheder som opfordringer til andre medlemmer af facebookgruppen til at forsøge at få klinikassistenter, som er medlem af HK, til at udmelde sig. Der opfordres ligeledes til, at klinikassister opretter kritiske opslag, herunder om udmeldelse, på en facebookgruppe for klinikassistenter.

Der stilles i arbejdsretlig praksis ikke krav om, at en opfordring til udmeldelse af en fagforening skal fremsættes direkte over for medarbejderne. Indirekte opfordringer til udmeldelse er

tilstrækkeligt til at ifalde ansvar. En overenskomstbærende arbejdsgivers ytringsfrihed kan ikke berettige til, at der udvises organisationsfjendtlig adfærd. Kritik af en overenskomstpart må ikke føre til en opfordring til at modarbejde denne. Det har ikke betydning, om tandlægevirksomhederne har ageret på deres opfordringer til udmeldelse af HK Privat, eller om andre tandlæger har ageret herpå.

Tandlægehuset i Herfølge ApS (påstand 3) har i de kommentarer, som klinikkens ejer har fremsat i en gruppe på Facebook, truet med, at HK's klinikassistenter, der deltager i strejke med henblik på at opnå en fornyelse af overenskomsten, ikke vil blive genansat efter strejken, hvilket der er pligt til. Den varslede strejke blev aldrig til noget, men der foreligger alligevel et overenskomstbrud, da der er tale om opfordring til at påvirke klinikassistenter, der ville kunne gå i strejke. Uanset om nogle tandklinikker som følge af corona-situationen ville gå konkurs, ville klinikassistenternes job ikke forsvinde, da behovet for tandbehandling fortsat ville eksistere. Der ville kun forsvinde jobs for klinikassistenter, hvis man specifikt undlod at genansætte medlemmer af HK. Der er således tale om opfordring til at straffe de medarbejdere, der kunne finde på at deltage i en lovlig konflikt, hvilket udgør et brud på hovedaftalens §§ 2, 3 og 7.

Tandlægevirksomhederne nævnt i påstand 8-11 er på Facebook fremkommet med udsagn, som går ud over rammerne for virksomhedernes ytringsfrihed. Overenskomstparter har en forpligtelse til at handle loyalt over for hinanden. Dette omfatter også Tandlægeforeningens medlemsvirksomheder. På trods heraf bliver HK Privat bl.a. omtalt som grise og svin, ligesom HK Privat bliver beskyldt for at sprede løgne og stå bag en skræmmekampagne. Dette er udtryk for illoyale handlinger i strid med hovedaftalens § 2 og § 10

Tandlægeforeningen (påstand 1) har trods opfordring hertil nægtet at retlede de indklagede tandlægevirksomheder og har endda negligeret den organisationsfjendtlige adfærd. I en artikel i Politiken har formanden for klinikejerne i Tandlægeforeningen, trods kendskab til facebook-kommentarerne, udtalt, at der ikke "er fugls føde på den sag". Der er en forpligtelse til at retlede sine medlemmer, hvis de handler i strid med de forpligtelser, der følger af hovedaftalen. Tandlægeforeningen har ved ikke at tage afstand fra tandlægevirksomhedernes udsagn og ved at negligere den organisationsfjendtlige adfærd i medierne brudt hovedaftalens §§ 2, 3, 7 og 10.

De indklagede tandlæger og Tandlægeforeningen har dermed pådraget sig et bodsansvar. Bøden for de indklagede tandlæger kan passende fastsættes til 50.000 kr. og for Tandlægeforeningen til 300.000 kr.

De indklagede har vedrørende påstand 2-7 anført navnlig, at de ikke på noget tidspunkt har opfordret eller truet klinikassistenter til at melde sig ud af HK Privat eller til at undlade at deltage i lovlige konflikter. Klager har end ikke forsøgt at føre bevis for, at noget sådant er sket. De fremsatte kommentarer i en lukket facebookgruppe kun for tandlæger og tandlægestuderende, som klinikassistenter (og offentligheden) ikke har adgang til, udgør ikke overenskomststridig eller organisationsfjendtlig adfærd. Der er tale om løse kommentarer og udveksling af synspunkter mellem tandlæger i den form, det har, når man taler mellem venner eller kolleger. Der har ikke været nogen kommunikation til klinikassistenter. Der ligger ikke nogen opfordring eller tilskyndelse til at foretage sig noget retsstridigt i kommentarerne. Bemærkningerne har i intet tilfælde afspejlet en konkret planlægning af et overenskomststridigt kampskridt eller en organisationsfjendtlig handling. En sådan handling er ej heller fuldbyrdet. Kommentarerne har end ikke haft karakter af forsøg på overenskomstbrud, hvilket i øvrigt ikke ville udgøre et overenskomstbrud.

Tandlægerne befandt sig som følge af nedlukningen i en alvorlig økonomisk situation den 2. april 2020. HK Privat havde dagen forinden varslet konflikt. Der ligger ikke i kommentarerne en opfordring til, at nogen skulle miste deres arbejde eller ikke skulle genansættes efter en eventuel konflikt. Det er ikke retsstridigt af referere, at ens medarbejdere ikke bryder sig om den måde, HK Privat agerer på.

Vedrørende påstand 8-11 er anført navnlig, at ingen af de indklagede tandlægevirksomheder har fremsat udtalelser, som udgør retsstridig adfærd over for HK Privat. Ingen af tandlægerne er repræsentanter for Tandlægeforeningen, og de har – bortset fra G – alene udtalt sig på den lukkede facebookside for tandlæger og tandlægestuderende. Den 18. maj 2020 var et nyt overenskomstforslag under afstemning. Alligevel kørte HK Privat offentligt en hård retorik. Meningen var, at det skulle være skarpt og gøre ondt på tandlægerne. At tandlæger i den situation har en drøftelse af situationen, er ikke retsstridigt. Det omtales endda, at man ikke får noget ud af at prøve at slås med HK.

Dagen før genåbningen af tandklinikkerne omtalte HK Privat disse som coronabomber. Afledt heraf skrev G den 19. april 2020 et opslag på sin kliniks facebookside. Opslaget var henvendt til klinikkens patienter og kunder, hvor hun gjorde opmærksom på, at de trygt kunne besøge hendes klinik. Tilsvarende er opslaget den 20. april 2020 foranlediget af HK's ageren. Medlemmer af en arbejdsgiverforening har ret til at ytre sig politisk. Det er ikke retsstridigt at tage kraftigt til genmæle, når man bliver usagligt angrebet.

Der er intet grundlag for et organisationsansvar for Tandlægeforeningen (påstand 1). Foreningen har ikke haft nogen pligt til at retlede sine medlemmer i anledning af disses opslag og kommentarer på Facebook, allerede fordi der ikke er udvist overenskomststridig adfærd fra medlemmernes side. Udtalelsen i Politiken om, at der ikke var "fugls føde på denne sag", er retmæssig. Det må være indlysende, at Tandlægeforeningen i juni måned ansvarsfrit kan kommentere et bebudet sagsanlæg om et forløb i april måned.

Måtte Arbejdsretten finde, at der er grundlag for at pålægge bod, bør disse have ordensmæssig karakter.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat

Generelle betragtninger

Det er et grundlæggende princip i den kollektive arbejdsret, at hovedorganisationer og deres underorganisationer samt medlemsvirksomheder anerkender organisationsfriheden og ikke lægger hindringer i vejen for, at den modstående part i arbejdsgiver-/lønmodtagerforholdet organiserer sig.

Dette indebærer bl.a., at en arbejdsgiver ikke må nægte eller opfordre til ikke at genansætte medarbejdere, fordi de har deltaget i en lovligt varslet strejke, og at en arbejdsgiver ikke må opfordre til udmeldelse af en lønmodtagerorganisation. En arbejdsgiver må heller ikke fremsætte udtalelser, som på anden vis har karakter af organisationsfjendtlig adfærd.

Forpligtelsen til ikke at udvise organisationsfjendtlig adfærd følger også af hovedaftalen mellem Dansk Tandlægeforening og HK/Service, jf. dennes § 2.

Spørgsmålet om opfordring til udmeldelse af HK Privat (påstand 2 og 4-7)

Klager har anført, at Tandlægeselskabet Hvidovre Tandklinik ApS, tandlæge C, Tandlæge Marie Mikkelsen ApS, Tandlægeholdingselskabet Matteo Ekbatani ApS og Espergærde Tandlægerne I/S i kommentarer på Facebook har opfordret til at få klinikassistenter til at melde sig ud af HK Privat og derved har udvist organisationsfjendtlig adfærd i strid med hovedaftalen. De indklagede har bestridt dette.

De omtvistede udsagn er fremsat i en lukket facebookgruppe for tandlæger og tandlægestuderende, og udsagnene er således ikke fremsat over for klinikassistenter ansat hos de indklagede tandlægevirksomheder eller hos andre tandlæger. Der foreligger ikke oplysninger om, at de indklagede tandlægevirksomheder har opfordret sine klinikassistenter til at melde sig ud af HK Privat, eller at andre tandlæger som følge af udsagnene skal have opfordret deres klinikassistenter til at melde sig ud af HK Privat. De fremsatte udsagn må ses i sammenhæng med den diskussion, herunder udtalelser fra HK Privat, der havde været i anledning af, at Tandlægeforeningens medlemmer havde nedstemt overenskomstresultatet, og som udtryk for frustration over den situation, tandlægevirksomhederne i lyset af corona-situationen befandt sig i. Efter konteksten og indholdet af de omtvistede opslag samt den måde, opslagene er udformet på, finder Arbejdsretten, at ingen af de indklagede tandlægevirksomheder er fremkommet med udsagn, som udgør organisationsfjendtlig adfærd omfattet af hovedaftalens § 2.

Tandlægeselskabet Hvidovre Tandklinik ApS, tandlæge C, Tandlæge Marie Mikkelsen ApS, Tandlægeholdingselskabet Matteo Ekbatani ApS og Espergærde Tandlægerne I/S frifindes herefter for de nedlagte påstande om betaling af bod.

Spørgsmålet om opfordring til ikke at gensætte i tilfælde af strejke (påstand 3)

Klager har anført, at Tandlægehuset i Herfølge ApS i en kommentar på Facebook har opfordret til ikke at gensætte klinikassistenter, der måtte deltage i en eventuel lovligt varslet strejke, og derved har udvist organisationsfjendtlig adfærd i strid med hovedaftalen. Indklagede har bestridt dette.

Udsagnet er fremsat i den førnævnte lukkede facebookgruppe for tandlæger og tandlægestuderende. Der foreligger ikke oplysninger om, at Tandlægehuset i Herfølge ApS har truet sine

linikassistenter med afskedigelse eller andre ansættelsesmæssige konsekvenser ved deltagelse i en eventuel lovlig strejke eller i øvrigt har drøftet udmeldelse af HK Privat med klinikassistentene, eller at andre tandlæger som følge af opslaget har gjort dette. Det fremsatte udsagn må ses som udtryk for, at tandlægevirksohmheden i lyset af corona-situationen og det strejkevarsel, som var udsendt af HK Privat i anledning af Tandlægeforeningens medlemmers nedstemning af overenskomstresultatet, befandt sig i en økonomisk presset situation, som kunne føre til afskedigelse af bl.a. klinikassistenter. Efter konteksten og indholdet af opslaget finder Arbejdsretten, at Tandlægehuset i Herfølge ApS ikke er fremkommet med udsagn, som udgør organisationsfjendtlig adfærd omfattet af hovedaftalens § 2.

Tandlægehuset i Herfølge ApS frifindes herefter for den nedlagte påstand om betaling af bod.

Spørgsmålet om illoyal adfærd (påstand 8-11)

Klager har anført, at de udtalelser, som tandlæge G, Tandlægeklinikken Boel ApS, Tandklinikken i Oksbøl ApS og Tandlægeselskabet Dit Tandlægehus Solrød ApS har fremsat, er udtryk for illoyal adfærd over for HK Privat i strid med hovedaftalen. De indklagede har bestridt dette.

Tandlæge Gs udsagn på sin virksomheds Facebook og på Tandlægebladets Facebook, som var tilgængelig for alle, var en reaktion på offentlige udtalelser fra HK Privat vedrørende manglende sikkerhed i tandlægeklinikkerne i relation til smitte med coronavirus. G har ikke udtalt sig på Tandlægeforeningens vegne, men alene på egne vegne som ejer af en tandlægevirksohmhed. Hendes udsagn må anses for at have haft til formål at betrygge hendes patienter om, at hendes tandlægeklinik levede op til de sundhedsmæssige krav, og i øvrigt imødegå kritikken fra HK Privat af den sundhedsmæssige standard i tandlægeklinikkerne. Udsagnene har efter Arbejdsrettens opfattelse ikke et indhold, som går ud over de vide rammer for frisprog, som under de foreliggende omstændigheder tilkom G, og kan ikke anses for at have karakter af organisationsfjendtlig adfærd omfattet af hovedaftalens § 2.

For så vidt angår Tandlægeklinikken Boel ApS, Tandklinikken i Oksbøl ApS og Tandlægeselskabet Dit Tandlægehus Solrød ApS er der tale om, at ejere af disse virksomheder har lagt opslag op i den lukkede facebookgruppe for tandlæger og tandlægestuderende. De fremsatte udsagn må ses i sammenhæng med den offentlige diskussion, herunder udtalelser fra HK Pri-

vat, der havde været i anledning af, at Tandlægeforeningens medlemmer havde nedstemt overenskomstresultatet. Arbejdsretten finder, at udsagnene efter deres indhold og den sammenhæng, de indgik i, ikke går ud over de vide rammer for frisprog, som under de foreliggende omstændigheder tilkom de pågældende tandlægevirksomheder, og således ikke udgør organisationsfjendtlig adfærd omfattet af hovedaftalens § 2.

Tandlæge G, Tandlægeklinikken Boel ApS, Tandklinikken i Oksbøl ApS og Tandlægeselskabet Dit Tandlægehus Solrød ApS frifindes herefter for de nedlagte påstande om betaling af bod.

Spørgsmålet om organisationsansvar for Tandlægeforeningen (påstand 1)

Da ingen af de indklagede tandlægevirksomheder har gjort sig skyldig i organisationsfjendtlig adfærd, har Tandlægeforeningen ikke pådraget sig et organisationsansvar. Foreningen frifindes derfor for den nedlagte påstand om betaling af bod.

Samlet konklusion

De indklagede frifindes.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Tandlægeselskabet Hvidovre Tandklinik ApS, Tandlægehuset i Herfølge ApS, tandlæge C, Tandlæge Marie Mikkelsen ApS, Tandlægeholdingselskabet Matteo Ekbatani ApS, Espergærde Tandlægerne I/S, tandlæge G, Tandlægeklinikken Boel ApS, Tandklinikken i Oksbøl ApS og Tandlægeselskabet Dit Tandlægehus Solrød ApS samt Tandlægeforeningen frifindes.

Fagbevægelsens Hovedorganisation for HK Privat skal inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom betale 5.000 kr. i sagsomkostninger til Arbejdsretten.

Oliver Talevski

Kristian Korfits Nielsen

Anne Louise Bormann

